

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
2013	2014	(mill. kr)	2014	2013
		Utlån fordelt på fordringstype		
-	-	Leiefinansieringsavtaler (finansiell lease)	1.937	1.877
11.547	12.523	Kasse-/drifts- og brukskreditter	12.523	11.547
3.277	2.855	Byggelån	2.855	3.274
62.207	71.309	Nedbetalingslån	73.025	63.619
77.030	86.687	Brutto utlån og fordringer på kunder	90.339	80.317
-428	-442	Nedskrivninger	-467	-468
76.602	86.245	Utlån og fordringer på kunder	89.872	79.849
		Utlån fordelt på markeder		
36.632	43.959	Lønnstakere	45.610	38.724
40.129	42.448	Næringsfordelt	44.430	41.301
269	280	Offentlig	300	291
77.030	86.687	Brutto utlån og fordringer på kunder	90.339	80.317
-428	-442	Nedskrivninger	-467	-468
76.602	86.245	Utlån og fordringer på kunder	89.872	79.849
		Herav ansvarlig lånekapital		
48	48	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	48	48
48	48	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	48	48
		Herav		
820	890	Utlån til ansatte	1.187	1.044
		I tillegg		
30.514	28.393	Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	28.393	30.514
765	830	- herav utlån til ansatte	1.052	972
1.221	1.463	Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt	1.463	1.221

Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder.

Fordeling på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 12 Kredittksporing for hver interne risikorating for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyresystem.

Engasjement inkluderer brutto utlån, rembursert og ubenyttede garantier.

Engasjementsoppfølging gjøres ut fra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement. Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap er beregnet for de neste tolv måneder. Forventet tap ligger innenfor de styrevedtatte rammene for maksimalt forventet tap.

Gruppevis nedskrivninger beregnes med utgangspunkt i kunder som har migrert negativt siden innvilgelsestidspunktet, men hvor det ikke er foretatt individuell nedskrivning.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet. Engasjement med individuell nedskrivning har risikogruppe mislighold.

Morbank			Konsern	
2013	2014	Engasjement fordelt på risikogruppe (mill. kr)	2014	2013
46.680	52.394	Laveste risiko	52.724	46.927
22.631	24.969	Lav risiko	25.809	23.418
16.275	18.846	Middels risiko	20.520	17.831
3.644	3.972	Høy risiko	4.416	4.008
1.988	1.484	Høyeste risiko	1.868	2.321
457	432	Mislighold	520	543
91.676	102.098	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	105.858	95.047

Morbank			Konsern	
2013	2014	Brutto utlån fordelt på risikogruppe (mill. kr)	2014	2013
40.120	45.760	Laveste risiko	46.077	40.363
19.132	20.934	Lav risiko	21.739	19.907
12.210	14.729	Middels risiko	16.381	13.709
3.108	3.429	Høy risiko	3.855	3.464
2.023	1.436	Høyeste risiko	1.801	2.352
438	399	Mislighold	487	523
77.030	86.687	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	90.339	80.317

Morbank			Konsern	
2013	2014	Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på risikogruppe (mill. kr)	2014	2013
15	14	Laveste risiko	14	15
29	32	Lav risiko	33	30
79	90	Middels risiko	93	82
67	49	Høy risiko	51	69
46	32	Høyeste risiko	39	53
25	16	Mislighold	25	32
262	233	Sum forventet årlig gj.snittlig netto tap fordelt på risikogrupper	256	281

Historikk er omarbeidet på grunn av nye satser for reduksjonsfaktorer ved verdivurdering av sikkerhetsobjekter. Dette medfører økt misligholdssannsynlighet, og derigjennom økning i forventet årlig gjennomsnittlig tap.

Banken selger godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt og godt sikrede næringslån til SpareBank 1 Næringskreditt. Dette er et tiltak for å sikre langsiktig finansiering på konkurransemessige vilkår. Provisjonen (margin) av disse lånene blir inntektsført i resultatregnskapet under provisjonsinntekter. Tabellen nedenfor viser risikoklassifiseringen av disse engasjementene.

Morbank			Konsern	
2013	2014	Engasjement solgt til SpareBank 1 Boligkreditt (mill. kr)	2014	2013
30.583	28.781	Laveste risiko	28.781	30.583
3.302	2.966	Lav risiko	2.966	3.302
1.029	927	Middels risiko	927	1.029
190	193	Høy risiko	193	190
182	124	Høyeste risiko	124	182
2	2	Mislighold	2	2
35.288	32.992	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	32.992	35.288

Morbank			Konsern	
2013	2014	Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt (mill. kr)	2014	2013
25.845	24.212	Laveste risiko	24.212	25.845
3.278	2.943	Lav risiko	2.943	3.278
1.017	924	Middels risiko	924	1.017
190	188	Høy risiko	188	190
182	124	Høyeste risiko	124	182
2	2	Mislighold	2	2
30.514	28.393	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	28.393	30.514

Morbank			Konsern		
2013	2014	Engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt (mill. kr)	2014	2013	
307	592	Laveste risiko	592	307	
657	116	Lav risiko	116	657	
257	754	Middels risiko	754	257	
1.221	1.463	Sum totalt engasjement fordelt på risikogruppe	1.463	1.221	

Morbank			Konsern		
2013	2014	Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt (mill. kr)	2014	2013	
307	592	Laveste risiko	592	307	
657	116	Lav risiko	116	657	
257	754	Middels risiko	754	257	
1.221	1.463	Sum brutto utlån fordelt på risikogruppe	1.463	1.221	

Fordeling på sektor og næring

Morbank			Konsern		
2013	2014	Engasjement fordelt på sektor og næring (mill. kr)	2014	2013	
39.479	47.410	Lønnstakere o.l	49.102	40.867	
805	594	Offentlig forvaltning	615	828	
6.838	7.685	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	7.804	6.992	
3.239	2.341	Havbruk	2.498	3.371	
3.031	3.432	Industri og bergverk	3.699	3.229	
4.698	5.534	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	6.044	5.228	
3.695	3.646	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	3.812	3.864	
7.712	7.410	Sjøfart og offshore	7.432	7.719	
12.859	13.703	Eiendomsdrift	13.778	12.930	
5.844	6.715	Forretningsmessig tjenesteyting	6.974	6.083	
3.440	3.626	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	4.081	3.881	
35	1	Øvrige sektorer	19	54	
91.676	102.098	Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	105.858	95.047	

Morbank			Konsern		
2013	2014	Brutto utlån fordelt på sektor og næring (mill. kr)	2014	2013	
36.632	43.959	Lønnstakere o.l	45.610	38.724	
269	280	Offentlig forvaltning	300	291	
6.208	7.021	Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	7.137	6.455	
2.334	1.212	Havbruk	1.366	2.238	
1.946	2.060	Industri og bergverk	2.321	2.156	
2.693	3.211	Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	3.706	3.375	
2.275	2.501	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.663	2.409	
5.395	5.614	Sjøfart og offshore	5.636	5.626	
10.957	12.497	Eiendomsdrift	12.570	11.602	
3.646	3.435	Forretningsmessig tjenesteyting	3.671	4.670	
2.284	2.648	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	3.093	2.719	
2.391	2.249	Øvrige sektorer	2.267	51	
77.030	86.687	Sum brutto utlån fordelt på sektor og næring	90.339	80.317	

Morbank			Individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring (mill. kr)	Konsern	
2013	2014	2014		2013	
37	36		Lønnstakere o.l	38	46
-	-		Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	1	1
14	-		Havbruk	-	14
9	18		Industri og bergverk	18	10
32	36		Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	36	33
8	20		Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	22	11
19			Eiendomsdrift	0	19
22	2		Forretningsmessig tjenesteyting	2	22
8	52		Transport og annen tjenesteytende virksomhet	53	16
150	164		Sum individuelle nedskrivninger fordelt på sektor og næring	172	173

Morbank			Forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring (mill. kr)	Konsern	
2013	2014	2014		2013	
48	52		Lønnstakere o.l	58	56
0	0		Offentlig forvaltning	1	0
24	17		Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	20	25
4	3		Havbruk	3	5
12	11		Industri og bergverk	12	14
22	24		Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	27	25
23	19		Hotell og handel	20	24
29	15		Sjøfart og offshore	15	29
57	50		Eiendomsdrift	51	58
32	32		Forretningsmessig tjenesteyting	33	34
10	11		Transport og annen tjenesteytende virksomhet	15	13
0	0		Øvrige sektorer	-	0
262	233		Sum forventet årlig gjennomsnittlig tap fordelt på sektor og næring	256	281

Historikk er omarbeidet på grunn av nye satser for reduksjonsfaktorer ved verddivurdering av sikkerhetsobjekter. Dette medfører økt misligholdssannsynlighet, og derigjennom økning i forventet årlig gjennomsnittlig tap.

Fordeling på geografiske områder

Morbank			Brutto utlån (mill. kr)	Konsern	
2013	2014	2014		2013	
29.497	33.220		Sør-Trøndelag	34.627	30.791
17.998	20.410		Nord-Trøndelag	21.384	18.943
17.006	18.894		Møre og Romsdal	19.733	17.688
494	706		Sogn og Fjordane	752	534
658	1.212		Nordland	1.268	714
5.337	6.174		Oslo	6.222	5.375
5.153	5.654		Landet for øvrig	5.938	5.386
886	416		Utlandet	416	886
77.030	86.687		Sum brutto utlån	90.339	80.317

Morbank			Brutto utlån solgt til SpareBank1 Boligkreditt (mill. kr)	Konsern	
2013	2014	2014		2013	
14.966	14.371		Sør-Trøndelag	14.371	14.966
7.895	7.070		Nord-Trøndelag	7.070	7.895
4.626	4.104		Møre og Romsdal	4.104	4.626
127	166		Sogn og Fjordane	166	127
100	86		Nordland	86	100
1.128	1.024		Oslo	1.024	1.128
1.622	1.534		Landet for øvrig	1.534	1.622
50	39		Utlandet	39	50
30.514	28.393		Sum brutto utlån solgt til SpareBank1 Boligkreditt	28.393	30.514

Morbank			Konsern		
2013	2014	Brutto utlån solgt til SpareBank1 Næringskreditt (mill. kr)	2014	2013	
381	369	Sør-Trøndelag	369	381	
332	338	Nord-Trøndelag	338	332	
296	546	Møre og Romsdal	546	296	
150	150	Oslo	150	150	
63	61	Landet for øvrig	61	63	
1.221	1.463	Sum brutto utlån solgt til SpareBank1 Næringskreditt	1.463	1.221	

		Konsern	
Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler (mill. kr)		2014	2013
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler			
- Inntil 1 år		178	157
- Mellom 1 og 5 år		1.378	1.512
- Over 5 år		381	208
Sum brutto fordringer		1.937	1.877
Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler		65	47
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler		1.880	1.830
Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:			
- Inntil 1 år		138	124
- Mellom 1 og 5 år		1.357	1.499
- Over 5 år		385	207
Sum netto fordringer		1.880	1.830